

Consell Econòmic i Social del Baix Llobregat. Sessió de treball

L'OBSERVATORI COMARCAL, UNA EINA AL SERVEI DE LES PERSONES

L'OC-BL és una eina de suport a la presa de decisions que té com a principal objectiu aportar coneixement de la realitat de la comarca de manera que sigui d'utilitat per poder dissenyar, desenvolupar i avaluar les polítiques públiques que s'implementen.

Què pot oferir als ajuntaments i als principals agents econòmics i socials?

Cartera de serveis de l'OC-BL

1. Publicacions

- Productes puntuals. Responen a demandes d'informació concretes o a noves dades que faciliten informació comarcal o municipal.
(ex. Notes informatives d'economia, d'ensenyament, de demografia...)
- Productes regulars. Publicacions que actualitzen informació de manera regular (mensual, trimestral o anualment) i permeten monitoritzar la situació de la comarca considerant diferents àmbits d'anàlisi (mercat de treball, empresa, turisme, economia, demografia, igualtat, ensenyament..)

2. Difusió de coneixement

- Participació en sessions de treball relacionades amb els àmbits d'estudi de l'OCBL
- Difusió de coneixement de la comarca a partir de mitjans de comunicació i xarxes socials.
- Servei de consultes.

3. Servei de consultes

Es dirigeix principalment a professionals i càrrecs tècnics de promoció econòmica o d'altres departaments, a agents locals, econòmics i socials, a organismes i institucions de la comarca, així com a empreses o població en general que necessiti informació sobre la situació actual de la comarca.

En aquest sentit atenem sol·licituds d'informació per a completar diagnòstics municipals, servir de suport a programes, plans transversals o àrees de treball concrets.

Les consultes són puntuals (demandes concretes d'informació) o permanents (demandes regulars d'informació). Com a mostra:

- Dades d'atur i contractació registrades segons sexe i edat
- Dades d'empreses, afiliació i autònoms
- Dades d'expedients de regulació d'ocupació
- Dades d'ocupació hotelera i apartaments
- Diagnosi plans locals de joventut
- Dades de matriculació i avaluació escolar
- Cerca de fonts d'informació i dades concretes (salut, estudis d'opinió...)

Cartera de serveis avançada:

L'OC-BL, a més de la cartera bàsica de serveis, oberta i d'accés a qualsevol persona i/o entitat. També ofereix una cartera de serveis avançada, sota encàrrec específic, per desenvolupar anàlisi més avançades d'interès per a l'ajuntament, entitat o persona que requereix d'aquests tipus de serveis.

Exemples d'aquest tipus de serveis són:

- Projeccions de població municipals
- Explotació avançada de les dades del padró municipal
- Estudi sobre la realitat socioeconòmica d'un territori
- Anàlisi de registres administratius
- Construcció i anàlisi d'indicadors d'avaluació de polítiques públiques

DADES, INFORMACIÓ, CONEIXEMENT- **PROJECCIONS DE POBLACIÓ MUNICIPALS**

Què són?

Una projecció de població és una aproximació al què serà una **població** després d'un període de **temps** fixat mitjançant l'aplicació d'una sèrie de **càlculs** que reflecteixen unes **hipòtesis** que s'han formulat prèviament (Vinuesa et al. 1997).

Per a què serveixen?

Les projeccions de població poden utilitzar-se com a **previsions** (intentar determinar quina serà la realitat futura en funció de les hipòtesis considerades com a més probables) o **perspectives** (controlar i quantificar quins són els diferents escenaris possibles d'evolució de la població).

En qualsevol d'aquests casos, l'eina de les projeccions de població pot resultar d'utilitat per a responsables polítics, planificadors i d'altres gestors del territori, per tal de recolzar o redirigir les

seves propostes o instruments, anticipar situacions noves i adaptar els seus recursos a futures demandes.

Es poden realitzar així previsions de població en edat escolar, universitària, de població activa, jubilada, etc.

Les projeccions també poden ajudar a detectar altres necessitats a partir de la previsió de població, com per exemple necessitats d'habitatge, places hospitalàries, de cobertura de banda ampla, etc.

Dades disponibles

L'Institut d'Estadística de Catalunya (IDESCAT) oferirà **a partir del mes d'octubre de 2014¹** projeccions de població amb base 2013 i **horitzó 2026** per a les 41 comarques de Catalunya, els 8 àmbits territorials i Barcelona ciutat.

Les dades es publicaran en funció de **3 escenaris**, baix, mitjà i alt, determinats segons la combinació de diferents hipòtesis de natalitat, mortalitat i migracions.

Com es realitzen per part de l'IDESCAT

L'Institut d'Estadística de Catalunya realitza unes **estimacions** referents al comportament futur de l'esperança de vida, la natalitat, mortalitat o les migracions.

A partir d'aquestes estimacions, elabora unes **hipòtesis** i crea tres escenaris diferents combinant diferents possibilitats d'evolució dels indicadors anteriors (escenari alt, escenari mitjà i escenari baix).

Un cop creats aquests possibles escenaris d'evolució, aplica els indicadors quantitatius de cadascun a la **població base** (la de l'any 2013) i realitza una sèrie de càlculs basats en el **mètode dels components**. Aquest mètode és un sistema per projectar la població que ofereix uns resultats fruites de la combinació dels diferents components demogràfics (naixements, defuncions i migracions) obtenint una població projectada per sexe i edat.

$$P_{t+a} = P_t + N_{t,t+a} - D_{t,t+a} + I_{t,t+a} - E_{t,t+a}$$

P_t = Població a l'instant

P_{t+a} = Població a l'instant $t+a$

$N_{t,t+a}$ = Naixements produïts entre t i $t+a$

$D_{t,t+a}$ = Defuncions produïdes entre t i $t+a$

$I_{t,t+a}$ = Immigració que arriba entre t i $t+a$

¹ No és fins al mes d'octubre que l'IDESCAT té previst publicar els primers resultats amb base 2013 i horitzó 2026. Actualment els càlculs que es poden realitzar són amb horitzó 2021.

$E_{t,t+a}$ = Emigració que marxa entre t i $t+a$

Com es realitzen per part de l'Observatori

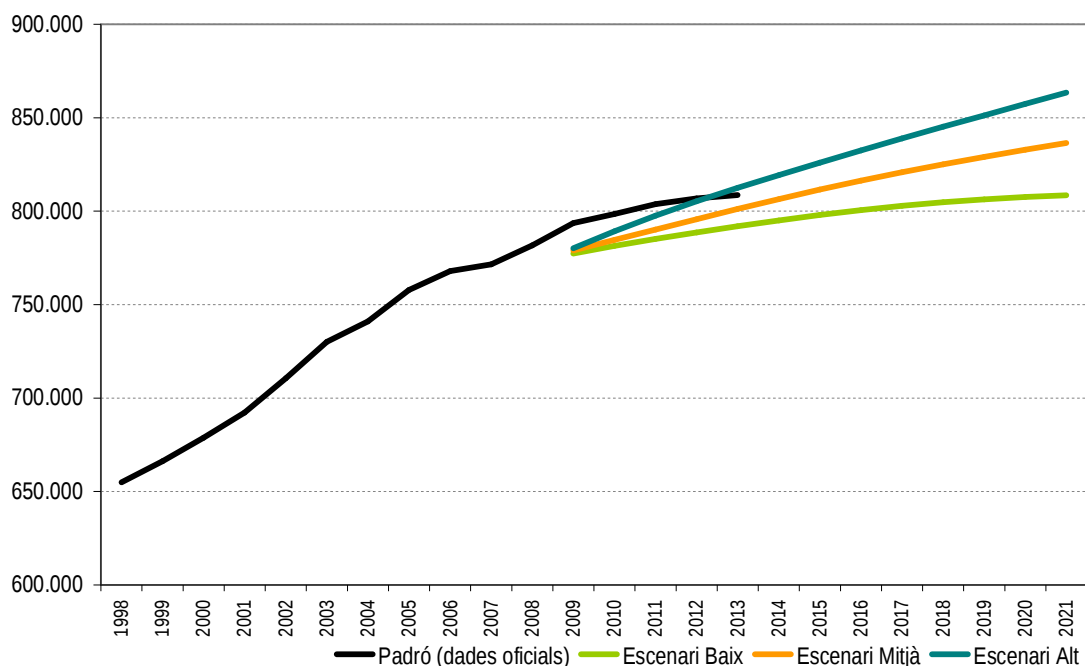
Des de l'Observatori, s'aplica una simplificació del mètode dels components utilitzant les hipòtesis generals de l'Idescat sobre natalitat i mortalitat de l'escenari tendencial adaptant-les a la realitat del municipi. D'altra banda, es realitzen unes hipòtesis de migracions per al municipi d'acord amb cada realitat territorial i combinant elements quantitatius (evolució històrica, tendència dins el conjunt de la comarca) i qualitatiu (evolució futura, prospectiva del propi municipi).

A partir d'aquí, s'aplica també el mètode dels components per obtenir la projecció projectada del municipi, amb un programari en Excel menys complex que el que fa servir l'IDESCAT.

Exemple de resultats

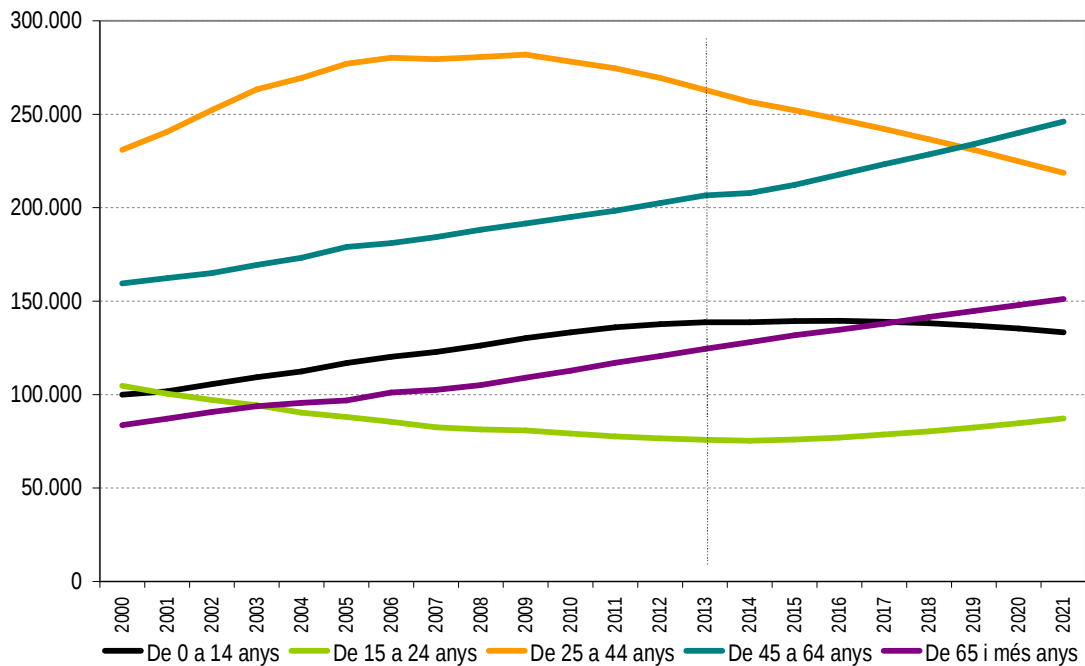
A continuació es presenten una sèrie de resultats i sortides gràfiques realitzades a partir de les dades de població *projectades per l'IDESCAT per a la comarca del Baix Llobregat fins a l'any 2021*, amb base 2008 (els primers anys projectats, per tant, són comparables amb les dades oficials de població segons el Padró, ja publicades).

Evolució de la població del Baix Llobregat. 2000-2013-2021

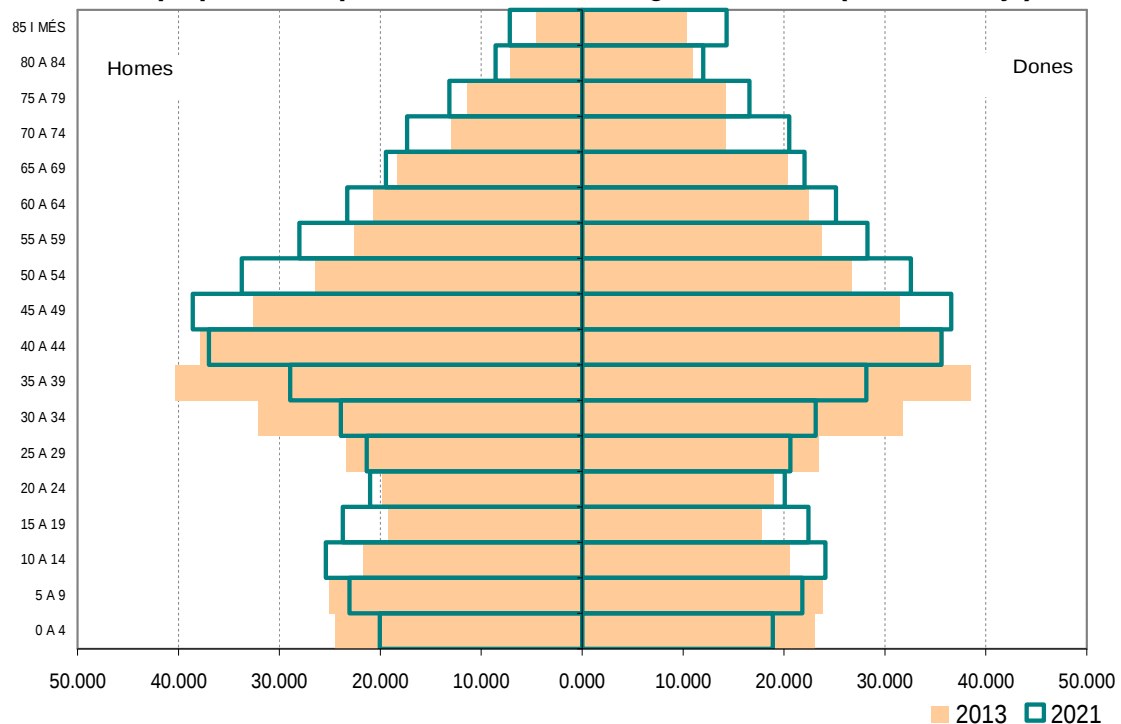
Font: OC-BL, a partir de les dades de l'IDESCAT

Evolució de la població del Baix Llobregat per trams d'edat. 2000-2013-2021. Escenari mitjà

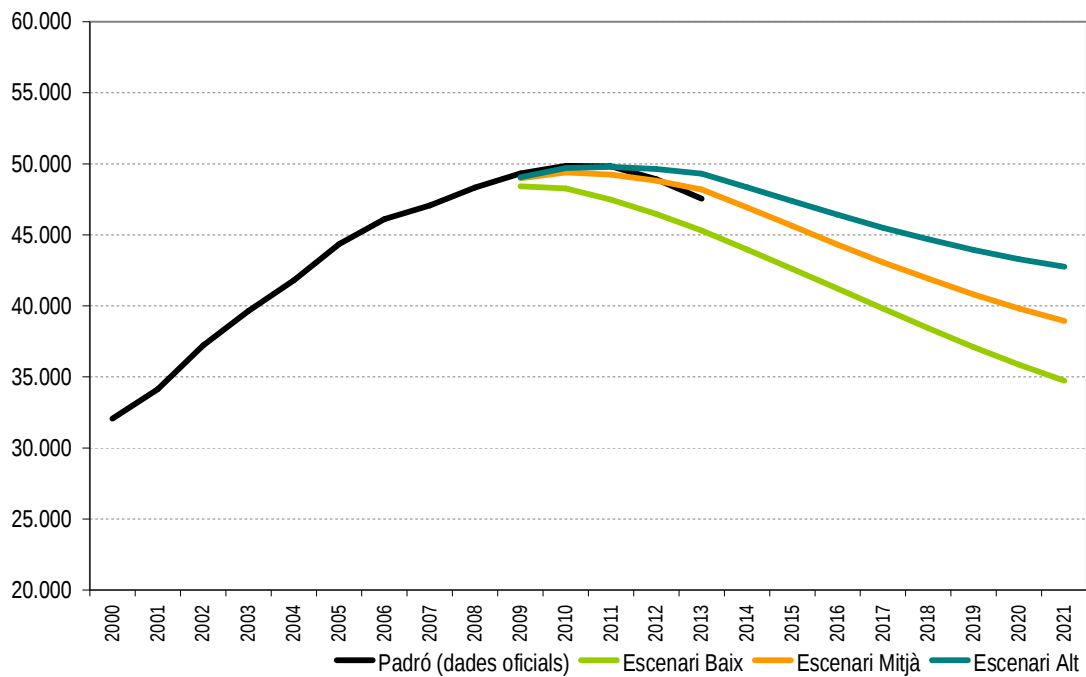
Font: OC-BL, a partir de les dades de l'IDESCAT (Enquesta de Població Activa)

Piràmide superposada de població del Baix Llobregat. 2013-2021 (escenari mitjà)

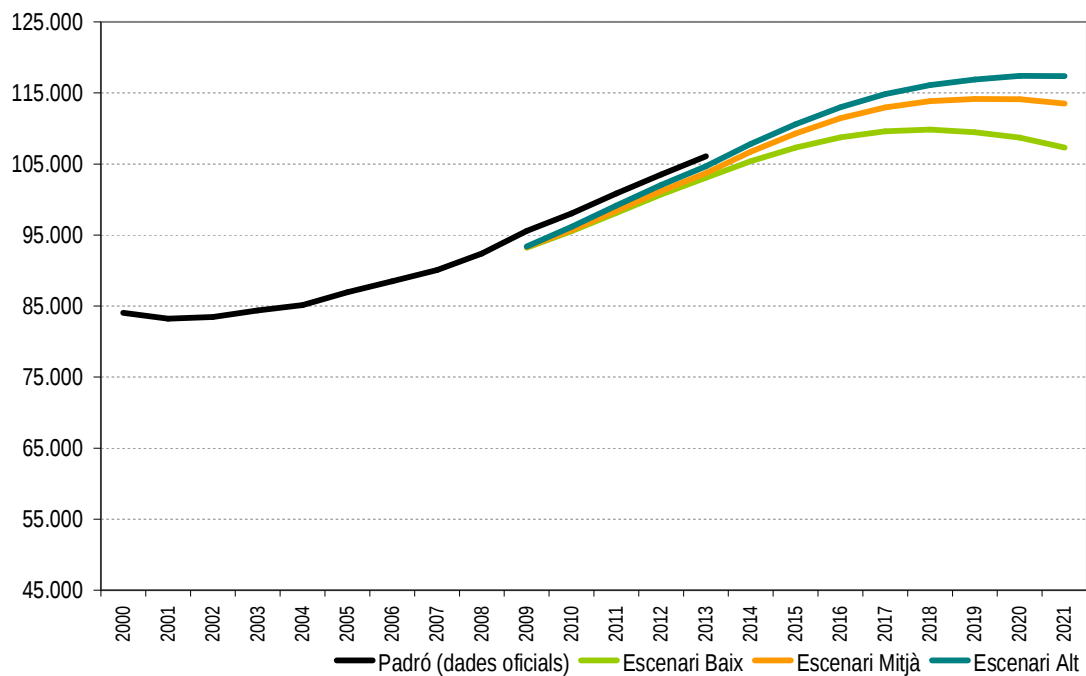
Font: OC-BL, a partir de les dades de l'IDESCAT

Evolució de la població de 0 a 4 anys. Baix Llobregat. 2000-2013-2021

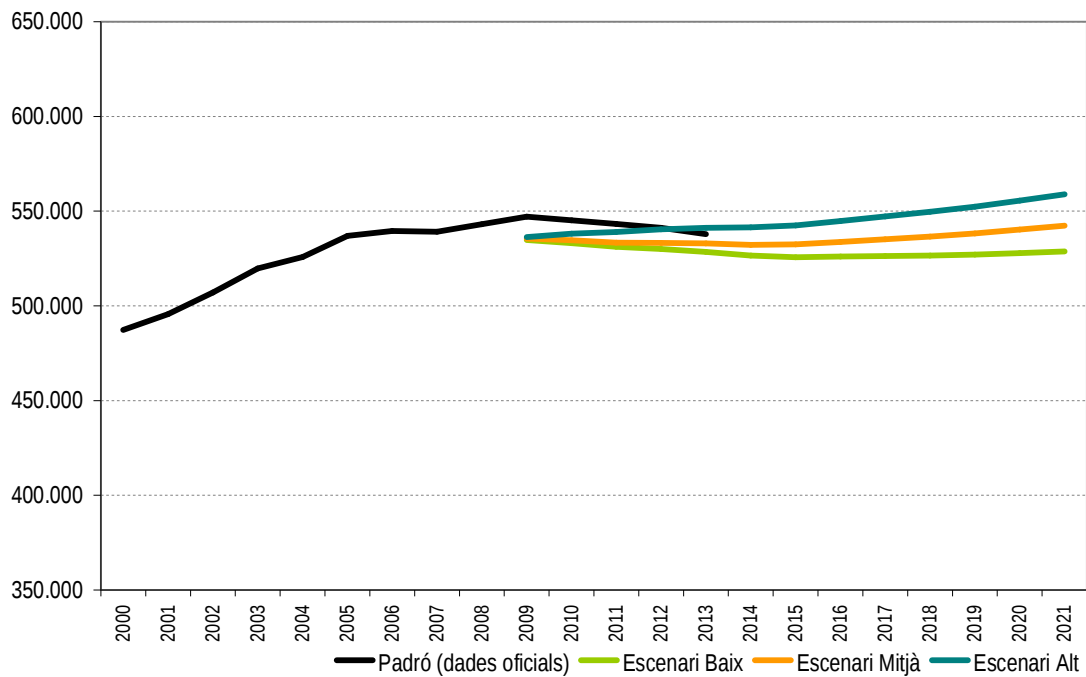
Font: OC-BL, a partir de les dades de l'IDESCAT

Evolució de la població de 5 a 16 anys. Baix Llobregat. 2000-2013-2021

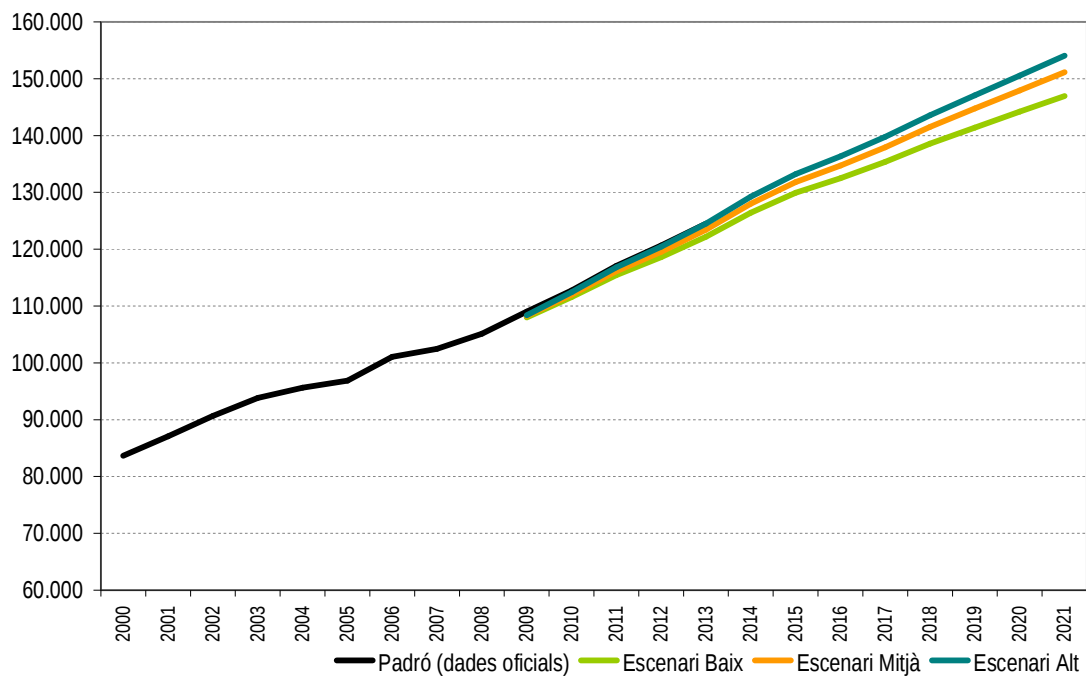
Font: OC-BL, a partir de les dades de l'IDESCAT

Evolució de la població de 16 a 64 anys. Baix Llobregat. 2000-2013-2021

Font: OC-BL, a partir de les dades de l'IDESCAT

Evolució de la població de 65 anys i més. Baix Llobregat. 2000-2013-2021

Font: OC-BL, a partir de les dades de l'IDESCAT

Exemples d'aplicacions pràctiques

Projecció d'alumnat d'educació infantil de 1r cicle (0 a 3 anys). Baix Llobregat

	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	
De 0 anys	9.643	9.585	8.956	8.595	8.823	8.565	8.313	8.086	7.883	7.700	7.545	7.426	Infantil 1r cicle
D'1 any	10.302	9.904	9.723	9.160	9.089	8.843	8.588	8.338	8.115	7.913	7.731	7.578	
De 2 anys	9.998	10.325	9.895	9.660	9.399	9.106	8.864	8.612	8.365	8.144	7.944	7.763	
Total	29.943	28.814	28.574	27.415	27.311	26.514	25.765	25.036	24.363	23.757	23.220	22.767	

Ratio cobertura 34,8 (matriculats per resident empadronat)

Alumnat	9.449	10.234	10.175	9.492	9.517	9.240	8.979	8.725	8.490	8.279	8.092	7.934	-1.558
		785	-59	-683	25	-278	-261	-254	-235	-211	-187	-158	

Projecció d'alumnat d'educació infantil de 2n cicle (3 a 6 anys). Baix Llobregat

	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	
De 3 anys	9.971	10.002	10.319	9.874	9.683	9.414	9.125	8.886	8.637	8.391	8.172	7.974	Infantil 2n cicle
De 4 anys	9.933	10.004	10.019	10.251	9.938	9.694	9.428	9.143	8.908	8.662	8.419	8.201	
De 5 anys	9.554	9.969	10.040	9.979	10.139	9.946	9.706	9.444	9.163	8.931	8.687	8.446	
Total	29.458	29.975	30.378	30.104	29.760	29.054	28.259	27.473	26.708	25.984	25.278	24.621	

Ratio cobertura 92,4 (matriculats per resident empadronat)

Alumnat	27.339	27.698	28.109	27.752	27.491	26.838	26.104	25.378	24.671	24.003	23.350	22.743	-5.009
		359	411	-357	-261	-652	-734	-726	-707	-669	-652	-607	

Projecció d'alumnat d'educació primària (6 a 12 anys). Baix Llobregat

	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	
De 6 anys	9.423	9.565	9.929	10.045	9.717	10.143	9.954	9.719	9.461	9.183	8.952	8.711	Primària
De 7 anys	8.983	9.437	9.540	9.911	9.788	9.720	10.147	9.963	9.732	9.477	9.202	8.975	
De 8 anys	8.775	9.042	9.410	9.509	9.740	9.786	9.723	10.153	9.973	9.746	9.494	9.222	
De 9 anys	8.456	8.794	9.027	9.451	9.404	9.732	9.784	9.728	10.160	9.984	9.758	9.511	
De 10 anys	8.181	8.502	8.770	9.037	9.219	9.401	9.725	9.783	9.733	10.166	9.994	9.772	
D'11 anys	7.754	8.145	8.486	8.794	8.825	9.215	9.397	9.720	9.783	9.738	10.173	10.005	
Total	51.572	53.485	55.162	56.747	56.693	57.997	58.730	59.066	58.842	58.294	57.573	56.196	

Ratio cobertura 92,4 (matriculats per resident empadronat)

Alumnat	47.678	49.497	51.079	52.297	52.401	53.606	54.284	54.594	54.387	53.881	53.214	51.942	-355
		1.819	1.582	1.218	104	1.205	678	311	-207	-507	-666	-1.273	

Projecció de població activa (de 16 a 64 anys). Baix Llobregat

	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	
De 16 a 64 anys	545.188	543.257	541.137	537.903	532.227	532.409	533.797	535.211	536.527	538.213	540.244	542.373	
Taxa d'activitat	77,9	78,8	78,0	78,0	78,1	78,2	78,2	78,2	78,2	78,2	78,1	77,9	
P.Activa estimada	424.955	428.286	422.337	419.475	415.723	416.291	417.376	418.535	419.510	420.613	421.714	422.400	Població activa 2.925
		3.331	-5.949	-2.863	-3.752	568	1.085	1.159	975	1.103	1.101	686	

DADES, INFORMACIÓ, CONEIXEMENT- CENS DE POBLACIÓ I HABITATGES 2011

Què és?

Operació estadística d'àmbit estatal que es realitza per primera vegada per mandat europeu i que reuneix, elabora i publica dades demogràfiques, econòmiques i socials corresponents a tots els habitants d'un país o territori, referits a un moment determinat o a certs períodes donats.

A Espanya es fa cada deu anys des de l'any 1900. El cens de 2011 és l'últim cens realitzat i substitueix el cens universal de la població per una mostra representativa molt àmplia.

El model censal que ha seguit l'INE consisteix en una operació que combina l'aprofitament dels registres administratius (padró d'habitants, matriculació escolar, universitària i formació professional), l'enquesta per mostreig (mobilitat obligada) i el recompte d'edificis.

Dades disponibles

El cens de població ofereix dades municipals de població per sexe, edat, lloc de naixement, nacionalitat, estat civil, nivell d'estudis, coneixement del català i dades de mobilitat obligada per raons de treball o estudi.

Ahora també faciliten les dades del darrer cens d'edificis i habitatges segons municipis. En aquest sentit el passat juliol es va publicar una nota informativa on es destacaven les principals dades publicades per aquest cens.

<http://arxius.elbaixllobregat.cat/web/analisi/pdf/Notacensedificis2011.pdf>

Per a què serveix?

Els censos de població són i han estat una eina imprescindible per a conèixer la realitat sociodemogràfica d'un territori i per a dissenyar i planificar polítiques públiques.

Així, les dades bàsiques demogràfiques ens permeten conèixer l'estructura de la població dels nostres municipis i les demandes que es poden generar per ella mateixa (població en edat infantil, senil)...

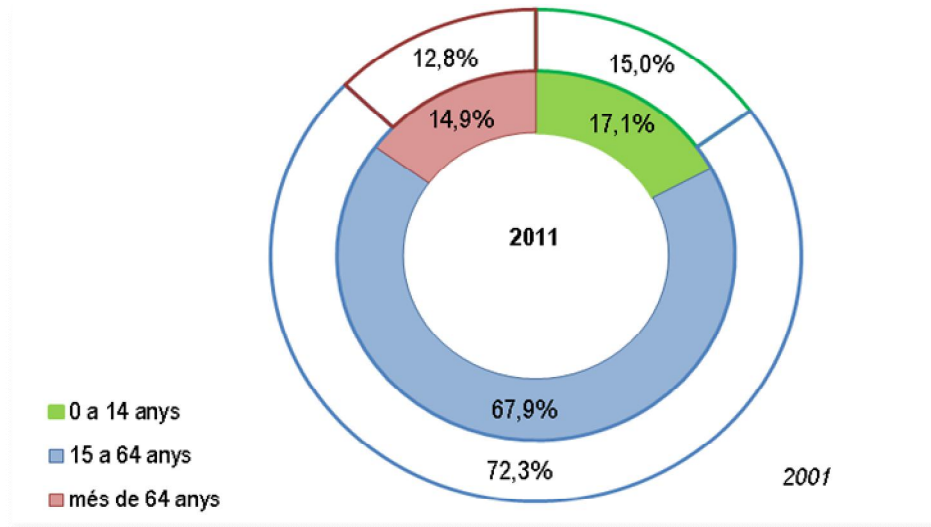
Saber quin és el nivell formatiu de la població permet dissenyar polítiques i programes públics que facilitin i millorin, per exemple, la seva situació en el mercat de treball.

Conèixer quina és la mobilitat obligada ja sigui per raons d'estudi o de treball permet dissenyar polítiques públiques de mobilitat i transport públics més adients a les demandes de la població.

Complementant les dades facilitades pel cens l'OCBL ha treballat amb altres fonts d'informació i ha publicat una sèrie de productes que són un exemple de la utilitat de les dades per a dissenyar i avaluar polítiques públiques.

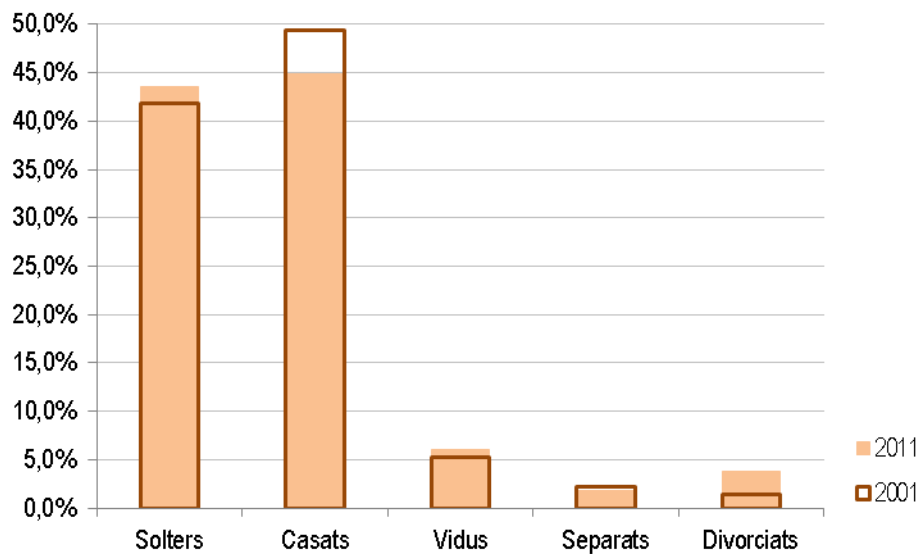
Exemple de resultats

Població Baix Llobregat segons grups d'edat

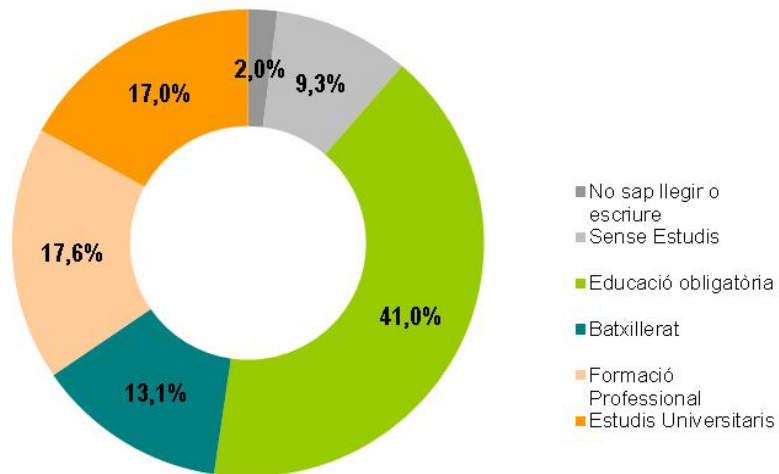
Font: OC-BL a partir de les dades del CENSPH

Estat civil de la població del Baix Llobregat. Evolució.

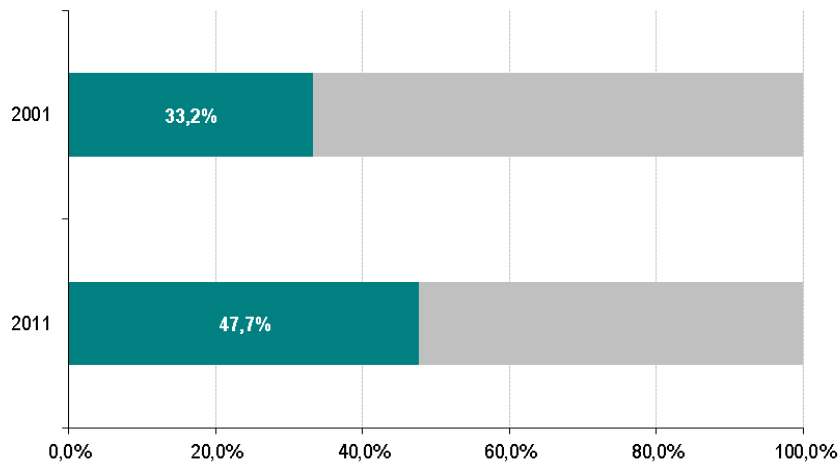
Font: OC-BL a partir de les dades del CENSPH

Nivell d'instrucció de la població del Baix Llobregat. 2011.

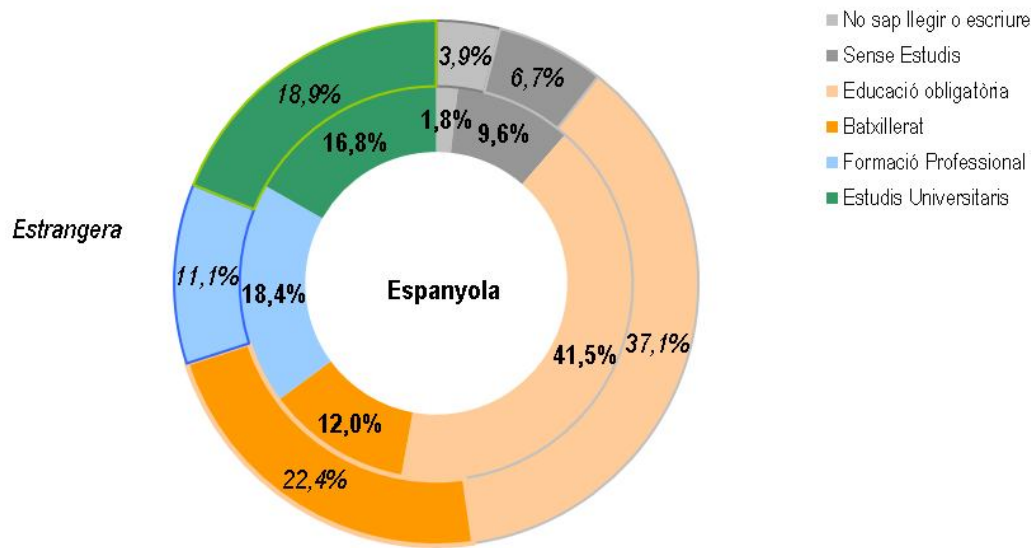
Font: OC-BL a partir de les dades del CENSPH

Evolució de la població del Baix Llobregat amb estudis post obligatoris.

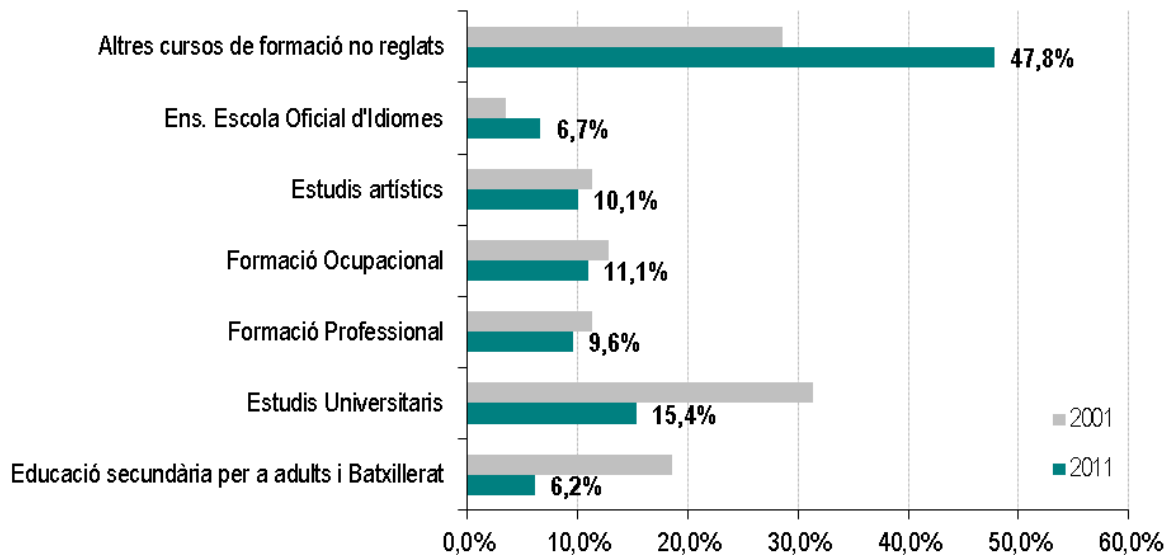
Font: OC-BL a partir de les dades del CENSPH

Nivell d'instrucció de la població del Baix Llobregat segons nacionalitat.

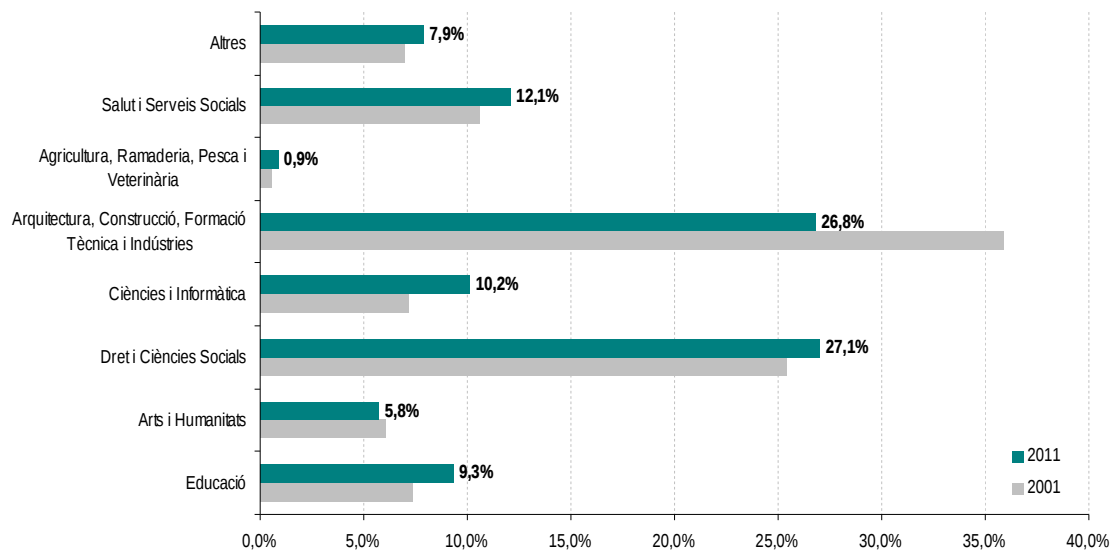
Font: OC-BL a partir de les dades del CENSPH

Estudis en curs de la població del Baix Llobregat.

Font: OC-BL a partir de les dades del CENSPH. (resposta múltiple)

Població de 16 anys i més amb FP o 3er grau segons tipus d'estudis realitzats i sexe

Font: OC-BL a partir de les dades del CENSPH

Mobilitat obligada per raons de treball. Baix Llobregat i ATM.

	Baix Llobregat	Àmbit Territorial Metropolità
Residents ocupats a dins	187.087	1.746.745
Llocs de treball localitzats	284.395	1.832.156
Població ocupada resident	329.732	1.947.467
Diferència lloc localitzats - residents	-45.337	-115.311
Taxa d'autocontenció	56,7%	89,7%
Taxa d'autosuficiència	65,8%	95,3%

Font: OC-BL a partir de les dades el CENSPH 2011.

Els llocs de treball localitzats (LTL) corresponen a les persones que treballen al propi àmbit de residència i les que s'hi desplacen des de fora per treballar-hi, però que resideixen en un altre àmbit. En les dades censals els LTL estan subestimats per dos motius: d'una banda, hi ha persones que es desplacen per treballar a diversos municipis, per la qual cosa no se'ls pot assignar un LTL. D'altra banda, no es disposa d'informació de la mobilitat obligada per raó de treball i estudis de persones que resideixen en altres comunitats autònomes i es desplacen a

Catalunya per treballar o estudiar, per la qual cosa no és possible identificar la totalitat dels llocs de treball o estudi localitzats a Catalunya.

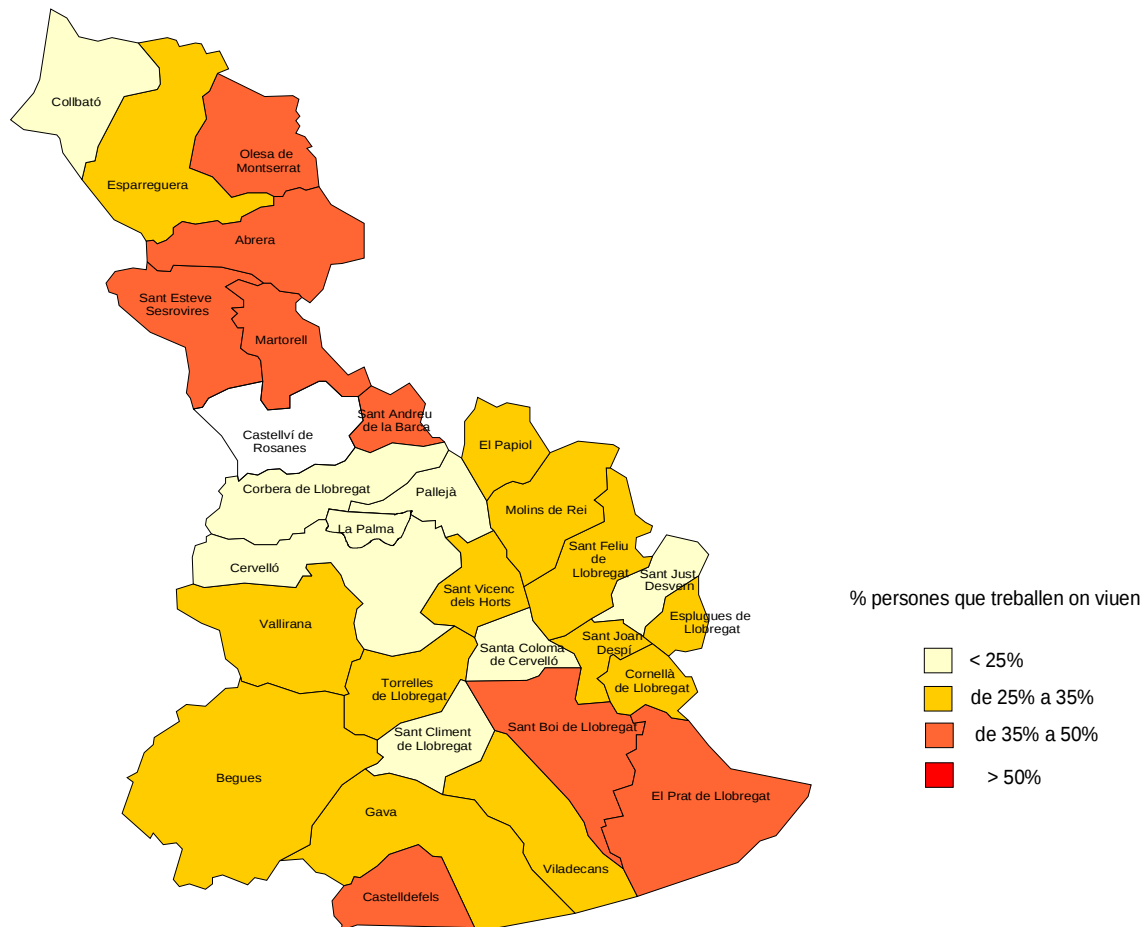
Població ocupada resident = residents ocupats a dins + residents ocupats a fora + ocupats que es desplacen

Diferència que resulta entre els llocs de treball localitzats i la població ocupada resident en un àmbit geogràfic.

Autocontenció: Població que resideix i treballa a l'àmbit territorial respecte el total de la població ocupada de l'àmbit territorial.

Autosuficiència: Població que resideix i treballa a l'àmbit territorial respecte el total de llocs de treball de l'àmbit territorial.

Població ocupada en els municipis on resideixen.

Font: OC-BL a partir de les dades el CENSPH 2011.

Informació relacionada que complementa les dades del cens.

POBLACIÓ- Nota padró municipal d'habitants; nota de natalitat; nota població estrangera; Estadística de Variacions Residencials

ESTUDI- Matriculació i avaluació en ensenyaments obligatoris distingint segons: titularitat de centres; sexe i nacionalitat. Matriculació i evolució de la població en ensenyaments post obligatoris distingint segons: titularitat de centres; famílies professionals i modalitats; sexe i nacionalitat. Mobilitat per raons d'estudi

ECONOMIA- Evolució del PIB comarcal, Renda Familiar Bruta Disponible...